

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > Trump'la bir de insan hakları krizimiz oldu

Sedat Ergin

Trump'la bir de insan hakları krizimiz oldu

28 Nisan 2018

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2016 yılına ilişkin Türkiye insan hakları raporu geçen yıl mart ayında açıklandığında Ankara'da "kabul edilemeyecek iddialar, yanlış tanımlamalar ve gerçekten uzak yorumlar içerdiği" gerekçesiyle sert bir tepkiye yol açmış, Dışişleri Bakanlığı yaptığı bir açıklamayla bu raporun "sergilenen işbirliğinin devamı konusunda önemli sonuçlar yaratacağını" duyurmuştu.

Bu sonuç, 2017 raporunun hazırlanması sürecinde Dışişleri Bakanlığı'nın ABD Dışişleri ile işbirliğini kesmesi oldu. Nitekim, 2017 raporu geçen hafta Washington'da açıklandığında Dışişleri Bakanlığı yine kuvvetli bir açıklamayla tepki verdi. Açıklamada, "**Bu raporun hazırlıkları kapsamında ülkemizin sürdürdüğü işbirliğinden artık imtina etmesinin yerinde olduğu bu vesileyle teyit olmuştur**" denildi.

ABD'ye tepki Dışişleri ile sınırlı kalmadı. Adalet Bakanlığı, önceki gün Dışişleri'nden daha ayrıntılı bir açıklama yaparak raporu eğer bir dille eleştirildi. ABD'yi "insan hakları konusunda kötü ve korkak

açıklama yaparak raporu ağır bir dille eleştirdi, ABD yi **insan hakları konusunda kolu ve kabadık bir sicile sahip olmakla** suçladı.

Bu açıklamanın en çarpıcı tarafı, ABD devletinin FETÖ terör örgütü mensupları için **“güvenli bir liman”**, PKK/YPG için **“tedarikçi”** sıfatlarıyla nitelenmesiydi.

Ankara ile Washington arasındaki ilişkiler ABD'nin **Fetullah Gülen**'e sağladığı himaye, PKK'nın Suriye kolu PYD/YPG'ye verdiği destek, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemi alımı, İzmir'de tutuklu Amerikalı rahip **Craig Brunson** meselesi gibi bir dizi sorun nedeniyle tarihinin en krizli dönemlerinden birinden geçerken, bu sorunlar manzumesine bir de insan hakları raporu eklenmiş bulunuyor.

Gelinen noktada insan hakları konuları da artık iki ülkenin dışişleri bakanlıklarının diyalog kurup işbirliği yapabildikleri bir alan olmaktan çıkmıştır.

Toplam 64 sayfa tutan raporun önemli bir bölümünün insan hakları alanında uzman ulusal ve uluslararası düzeydeki gözlemci kuruluşların son yıllarda Türkiye hakkındaki raporlarında yer verdikleri saptamaların tekrarı olduğu söylenebilir. Zaten metinde bulguların çoğu bu kuruluşlara yapılan atıflar üzerinden aktarılıyor.

Bu yönüyle olağanüstü hal rejiminin sürüyor olması, kamudan toplu ihraçlar, ifade özgürlüğü alanında yaşanan sorunlar, yargı bağımsızlığıyla ilgili tartışmalar raporun en çok vurgu alan bölümleri arasında yer alıyor.

Bu arada, özellikle gözaltında işkence ya da kötü muamele olaylarının yeniden baş gösterdiği yolunda son bir-iki yıldır neredeyse bütün benzer raporlarda karşımıza çıkan eleştirinin ABD Dışişleri'nin raporunda da tekrarlandığını görüyoruz.

Raporda Ankara'nın şiddetli tepkisine yol açan konulardan biri, PKK terör örgütüne karşı yürütülen mücadeleden **“iç çatışma”** olarak söz edilmesi. 2016 raporunda da aynı terminolojinin kullanılması üzerine Ankara'nın yaptığı bütün itirazlara rağmen ABD Dışişleri bu tutumundan geri adım atmamıştır.

Raporun 17'inci sayfasındaki bir cümlenin altını özellikle çizmek istiyoruz. Bu, **“Devletin Gülen ya da terörü destekleme suçlarına ilişkin davalardaki iddianameleri ve verilen mahkûmiyet kararlarını destekleyecek delillerin ortaya konmasında sıkça yetersiz kaldığı”** görüşünün **“gözlemciler”**e dayanılarak ileri sürülmesidir.

Burada bizi bekleyen bir ikilem var. Şöyle ki, gerçekten de kamuoyunda ciddi tartışmalara yol açan bir dizi zayıf iddianamenin ve mahkûmiyet kararının varlığı bir sır değildir. Bunlardan biri olarak gördüğümüz Cumhuriyet gazetesi davasındaki mahkûmiyet kararı daha dün bu köşede konu edilmiştir.

Buna karşılık, özellikle 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili suçüstü delillerine dayanan, ayrıca Fetullahçı organizasyonun yakın zamana kadar Türkiye’de devlet içindeki gizli yapılanmasını konu alan ve benzer şekilde somut delillere dayanan iddianame ve mahkûmiyetlerin varlığı da tartışma götürmeyecek bir vakadır.

Ancak ABD Dışişleri raporunda madalyonun bu yüzünü göz ardı eden, bu örgüte bir bütün olarak ‘dokunulmazlık’ atfeden mutedil bir bakış göze çarpıyor.

Tabii meselenin bir de **Trump** yönetiminden kaynaklanan bir defosu var. Bu sorun, raporun **Donald Trump** faktörü nedeniyle ABD’nin insan hakları konusunda moral otoritesini büyük ölçüde kaybettiği bir döneme denk gelmesinden kaynaklanıyor.

Yine de nereden gelirse gelsin herhangi bir hak ihlali söz konusuysa, kaynağına bakmaksızın olgulara dayanan vakaların üzerine gitmek, insan hakları, demokrasi ve hukuk anlayışının vazgeçilmez bir gereğidir.

Not: Önümüzdeki hafta başında kısa bir izin kullanacağım.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş